

AKSİYON

SİYASET

Siyaset, Diyanet'ten daha zor

13 Nisan 1996 / ERCAN YAVUZ

Meclis'te Diyanet İşleri'nin iki eski başkanı bulunuyor. RP Gümüşhane Milletvekili Lütfü Doğan ile DYP İstanbul Milletvekili Dr.Tayyar Altıkulaç, hizmetlerini Meclis çatısı altında sürdürmeye çalışıyorlar.

İki milletvekiline göre; Diyanet İşleri'nin de, siyasetin de ayrı ayrı zorlukları bulunuyor. Fakat eski başkanlar yine de yeni görevlerinin zor olduğunda birleşiyorlar.

Nüfusun yüzde 98'inin Müslüman olduğu bir ülkede, halkın din adamlarına duyduğu saygıdan olsa gerek, partiler her seçim öncesi Diyanet İşleri başkanlarının kapısını çalarak siyasete çekmeye çalışır. Hem sağ hem de sol partilerin ilgi duyduğu başkanlar, kimi zaman diyanetle siyaseti bağdaştıramadığı için bu teklifleri geri çevirirken, kimi zaman ise yoğun baskılara dayanamayarak kabul etmek zorunda kalıyorlar. Siyasi partilerin fazla rağbet edip teklif götürdüğü Diyanet İşleri eski başkanlarını Demirel'den Ecevit'e kadar birçok lider siyasete çekmeye çalışmış. RP Gümüşhane Milletvekili Lütfü Doğan ve DYP İstanbul Milletvekili Tayyar Altıkulaç Diyanet'in siyasi arenadaki iki temsilcisi. Birbirinden farklı iki partide aynı düşüncelerle çalışan iki eski başkan, siyaset-diyanet ilişkisini Aksiyon'a anlattılar.

LÜTFÜ DOĞAN HOCA'NIN İSTİKRARI

1973 yılında Milli Selamet Partisi lideri Necmettin Erbakan'dan aldığı teklifle siyasete Erzurum Milletvekili olarak atılan Lütfü Doğan, 1979'da yine Erzurum Milletvekili olarak parlamentodaki yerini aldı. 12 Eylül darbesinden sonra siyaset yasağı getirilince beklemek zorunda kaldı. 1991 seçimlerinde şansını yeniden denedi. Gümüşhane Milletvekili seçilerek Meclis'teki yerini yeniden aldı. Doğan, 24 Aralık'ta bir kez daha Gümüşhane'den aday gösterildi ve yine kazandı. Dört dönemdir Meclis'e girmeyi başaran RP Milletvekili Lütfü Doğan, sadece 1987 seçimlerinde partisinin barajı aşamaması sebebiyle parlamentoya girememiş. Latin harfleri ile okuma yazmayı babasından üç günde öğrenen Lütfü Doğan, ortaokul ve lise diplomalarını dışarıdan almış bir parlamenter. İlahiyat fakültesini de dört yılda bitirdiğini belirten Doğan, Diyanet teşkilatındaki görevlerini şöyle hatırlatıyor:

"Fakülte de okurken aynı zamanda Ankara İl Müftü Yardımcılığı yapıyordum. Daha sonra Diyanet İşleri Müfettişliği'ne atandım. Din İşleri Yüksek Kurul üyeliği yaptım. Ocak 1968 yılında Diyanet İşleri Başkanı oldum. 1971 yılında görevimi, Müftü Yardımcılığı yaptığım sırada Ankara Müftüsü olan Dr.Lütfü Doğan'a devrederek ayrıldım."

Diyanet İşleri Başkanlığı oldukça enteresan bir döneme rastgelen Lütfü Doğan Hoca, bu dönemle ilgili olarak "27 Mayıs ve 12 Mart muhtıralarının yapıldığı bir dönemde Diyanet İşleri Başkanlığı yapmak elbette kolay değildi. Ferit Melen Hükümeti döneminde görevden ayrıldım. Askerler Diyanet'e karşı hürmetkârdılar. Ama tabii ki emir değil belki ama bazı istekleri olmuştu" şeklinde konuşuyor.

Doğan Hoca da birçok partiden milletvekilliği teklifi almış ama, genel başkan düzeyinde bir tek Necmettin Erbakan kendisini arayıp teklifte bulunmuş. 1980 İhtilali'nde de Ankara Kirazlıdere'de Erbakan, Türkeş, Recai Kutan, Süleyman Arif Emre ve Oğuzhan Asiltürk ile birlikte tutuklu kalmışlar. Hapiste liderlere imamlık yaptığını kaydeden Lütfü Doğan Hoca diyanet ve siyasetle ilgili görüşleri şöyle sıralıyor: "Dini hizmetler, eğitim hizmetleri ve siyasi hizmetlerde insanlarımız, verilen emanete halel getirmeden devredilmesini bekler. Bu hizmetleri halk için yapar ve

halkın çıkarlarını kendi çıkarlarının önünde görürseniz eğitimci olarak, din adamı olarak ve siyasetçi olarak başarılı olabilirsiniz. Siyasetin de, diyanetin de kendine göre zorlukları var. Kanuni yünden herkesin tercih, yani siyasetçi olma hakkı vardır. Manevi yünden Cenab-ı Allah'ın rızasını gözetmek ve halk için bir şeyler yapabilmek için bu görev soyunduk. Millet hep iyiyi ister. İyiyi aradıkları, güvendikleri için adil olabileceklerini düşündüklerine oy verirler."

ISRARLAR ETKİLİ OLDU

12 Eylül askeri yönetimi Diyanet İşleri Başkanı olarak tanınan Tayyar Altıkulaç ise görevden ayrıldığı 1986 yılından beri siyasetlerden gelen yoğun tekliflere 10 yıldır direniyordu. Süleyman Demirel'in gönderdiği siyaset davetini hiç düşünmeden reddeden Altıkulaç'ın aldığı teklifler saymakla bitmiyor. Ama o, siyasete hayli uzak olduğunu anlatıyor: "Aslında siyaseti hiç düşünmedim ve arzu etmedim. Ama ne fayda ki görevden ayrıldığım günden beri hep gündemimde oldu. Daha emekliliğimin ilk haftasında Sayın Demirel'in Ahmet Küçükkel aracılığı ile gönderdiği teklife kapım çalınmaya başladı. Demirel'e dinlenmek istediğimi ve daha fazla ilmi faaliyetlerde bulunmak istediğimi söyledim. Daha sonra Türkeş bizzat kendisi aradı. Ona da aynı cevabı verdim." Altıkulaç'ın aldığı teklifler bununla da bitmiyor: 1991 yılı seçimleri öncesinde bir yakınının adaylığı vesilesi ile DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit'ten teklif aldığını, iki yıl önce de Recai Kutun, Fehim Adak ve Hüseyin Çelebicin'in da içinde yer aldığı 4 kişilik Refah Partisi heyetinin kendisini siyasete davet ettiğini belirten Altıkulaç, teklifleri sıralamakla bitiremiyor: "24 Aralık seçimleri öncesi DSP Kastamonu Milletvekili Hadı Dilekçi, bu ilden bana ilk sırayı teklif etti. Daha sonra tekrar Türkeş, Genel Başkan Yardımcısı Seyfi Şahin'i gönderdi. Ardından Mesut Yılmaz, Sadi Pehlivanoglu'nu görevlendirmişti. İstanbul'da görüşmeyi teklif ettiler, İstanbul'dan liste başı veya Türkiye Milletvekilliği önerdi. Ona da teşekkür edip tekliflerini geri çevirdim." Altıkulaç'ın DYP listelerinden milletvekilli oluşu da bir hayli enteresan. Önce DYP Genel Başkanı Tansu Çiller'den telefonla siyaset daveti alan Altıkulaç, Çırağan Sarayı'nda Çiller'le yaptığı görüşmede diğer partilere verdiği cevabı verir kendisine: "Bana bir gün düşünme süresi verin dedim. Çevremde siyasete girmemi isteyenlere hangi partiden gireyim dediğim an hepsi şaşırıp net bir şey söyleyemiyorlardı. Bir gün sonra faksla beni mazur görmelerini istedim. Ancak baskıları devam etti. Necmettin Cevheri ve diğer bazı DYP'liler tekrar aradılar. Görüşmeden daha bir saat bile geçmemişti ki Sayın Çiller bu iş olmuş gibi teşekkür eden bir üslupla beni aradı. Ve kabul ettim." Altıkulaç siyasette de boş durmayı düşünmüyor. 10 yıldan beri delik deşik durumdaki Diyanet İşleri Başkanlığı Kanunu'nu Meclis gündemine getirip çıkartmak en büyük hedefi.

HEPSİNİ KENDİNE GÖRE DEĞERLENDİRMELİ

Tayyar Altıkulaç, Diyanet İşleri mi zor siyaset mi sorumuza kesin bir cevap vermek istemiyor ama yine de eski işinin ağır bastığı belli oluyor. Her işin kendine göre zorlukları olduğunu vurguluyor: "Diyanet'te yetki ve sorumluluklarınız bellidir. Ne yapacağınızı planlayabilirsiniz. Tabii ki ne yapamayacağınızı da.. Siyasette de yapacaklarınız bellidir ama uygulamaya koyma şansınız belli değildir. Bu nedenle Diyanet daha kolay diyebilirim. Diyanet'in zor yanı ise sizi rahat bırakmayan birtakım faktörler vardır. Diyanet'in kaygan bir zeminde bulunmasının da bunda payı var" diyor.

İslam'da kadın liderin yeri hakkındaki görüşlerini ise şöyle açıklıyor: "İslam hukukçusu Hayrettin Karaman'ın İslam işiğında Günün Meseleleri adlı bir kitabı var. Orada bu konulara açıklık getirilmiş. Kadının herhangi bir hareketin öncüsü olmasına engel yoktur. Ordu komutanlığı ve devlet başkanlığı konuları tartışılmıştır. Şimdi siz Sayın Çiller'i kastediyorsanız, Çiller cumhurbaşkanlığına adaylığını koyduğu zaman bu tartışma yapılabilir. Ama bugün böyle bir durum söz konusu değildir."

Altıkulaç Hoca, Diyanet İşleri başkanlarının siyaset tarafından rağbet görmesinin sırrını şöyle açıklıyor: "Din hassas bir konu, halkımız din adamına saygı gösteriyor. Eğer siyasi partiler bu samimiyetle olaya yaklaşıyorlarsa bunu tabii karşılamak lazım. Bir de her parti her kesimden insanları bünyesinde bulundurmak ister. Milliyetçilik ve muhafazakârlık çizgisini savunan bir partinin bunu yapmasını doğal karşılamak lazım."